

TÜRK TORAKS DERNEĞİ

24. YILLIK

Ulusal Kongresi

GÜCÜMÜZ DAYANIŞMA, IŞIĞIMIZ BİLGİ

Potestas nostra est solidarietas, lux nostra est scientia

BİLDİRİ KİTABI

17-21 KASIM 2021
TITANIC DELUXE BELEK, ANTALYA

17-21 KASIM 2021, TITANIC DELUXE BELEK, ANTALYA

MS-06 Çocuk Göğüs Hastalıkları / Kistik Fibrosis, BPD ve Diğer Konjenital Pediatrik Akciğer Hastalıkları

Ulusal Kistik Fibrozis Hasta Kayıt Sisteminde Yer Alan Altı Yaş Ve Üzeri Kistik Fibrozis Hastalarının Solunum Fonksiyonlarıyla İlişkili Faktörlerin İncelenmesi: Retrospektif Kohort Çalışması

Nagehan Emiralioğlu¹, Banu Çakır², Ahmet Sertçelik², Ebru Yalçın¹, Nural Kiper¹, Velat Şen³, Derya Ufuk Altıntaş⁴, Haluk Çokuğraş⁵, Ayşe Ayzıt Kılınç⁵, Azer Kılıç Başkan⁵, Evrim Hepkaya⁵, Hakan Yazan⁶, Özden Türel⁶, Hale Molla Kafi⁶, Aslı İmran Yılmaz⁷, Gökçen Ünal⁷, Tuğçe Çağlar⁷, Ebru Damadoğlu⁸, İlim Irmak⁸, Esen Demir⁹, Gökçen Öztürk⁹, Ayşen Bingöl¹⁰, Erdem Başaran¹⁰, Nihat Sapan¹¹, Ayşe Tana Aslan¹², Pelin Asfuroğlu¹², Koray Harmancı¹³, Mehmet Köse¹⁴, Melih Hangül¹⁴, Ali Özdemir¹⁵, Gökçen Tuğcu¹⁶, Sanem Eryılmaz Polat¹⁶, Gizem Özcan¹⁷, Zeynep Gökçe Gayretli¹⁸, Özlem Keskin¹⁹, Sevgi Bilgiç¹⁹, Hasan Yüksel²⁰, Şebnem Özdoğan²¹, Erdem Topal²², Gönül Çaltepe²³, Demet Can²⁴, Pervin Korkmaz Ekren²⁵, Mehmet Kılıç²⁶, Ayşe Süleyman²⁷, Tuğba Şişmanlar Eyüboğlu¹², Güzin Cinel¹⁶, Sevgi Pekcan⁷, Nazan Çobanoğlu¹⁷, Erkan Çakır⁶, Uğur Özçelik¹, Deniz Doğru¹

¹Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara

²Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Ankara

³Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Diyarbakır

⁴Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı, Adana

⁵İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İstanbul

⁶Bezmi Alem Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İstanbul

⁷Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Konya

⁸Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

⁹Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İzmir

¹⁰Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji, İmmunoloji, Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Antalya

¹¹Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı, Bursa

¹²Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara

¹³Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı, Eskişehir

¹⁴Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Kayseri

¹⁵Mersin Şehir Hastanesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Mersin

¹⁶Ankara Şehir Hastanesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara

¹⁷Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara

¹⁸Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Bilim Dalı, Trabzon

¹⁹Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı, Gaziantep

²⁰Celal Bayar Üniversitesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Manisa

²¹Sarıyer Hamidiye Etfal Eğitim Araştırma Hastanesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İstanbul

²²İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı, Malatya

²³Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Gastroenteroloji Bilim Dalı, Samsun

²⁴Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Balıkesir

²⁵Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir

²⁶Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı, Elazığ

²⁷İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı İstanbul

GİRİŞ VE AMAÇ: Kistik fibrozis hastalığında çocuklarda ve erişkinlerde akciğer hastalığının ciddiyetinin ve ilerleyişinin önemli belirteçlerinden biri solunum fonksiyon testlerinde özellikle zorlu ekspiratuar volüm(FEV1) değerindeki düşmedir. Bu çalışmada amacımız, “Ulusal Kistik Fibrozis Hasta Kayıt Sistemi”nde kayıtlı olan hastalarda yaş gruplarına ve hastalık ciddiyetine göre FEV1’de yıllık düşmeyi saptamak ve bu düşmeyi etkileyen faktörleri yaş gruplarına ve hastalık ciddiyetine göre incelemektir.

YÖNTEM: Bu retrospektif kohort çalışmasına 2017-2019 yılları arasında “Ulusal Kistik Fibrozis Hasta Kayıt Sistemi” veri tabanında yer alan, altı yaş üzeri ve en az iki yıllık verileri olan KF hastaları dahil

17-21 KASIM 2021, TITANIC DELUXE BELEK, ANTALYA

edilmiştir. Hastalar yaş gruplarına ve hastalık ciddiyetine (FEV1%:70 ve üzeri ise hafif hastalık; FEV1%40-69 ise orta dereceli hastalık; %40'ın altı ise ağır hastalık) göre gruplara ayrılmıştır. FEV1 düzeyinde düşmeye göre ayrılan üç grubun başlangıç klinik özellikleri, laboratuvar bulguları ve komplikasyonları karşılaştırılmış ve FEV1'de yıllık düşme ile ilişkili risk faktörleri incelenmiştir.

BULGULAR: En az iki yıllık solunum fonksiyon testi verileri mevcut olan 574 hasta incelenmiş ve araştırmaya dahil edilen hastaların ortalama yaşı 12(25-75 p; 9-16) yıl olarak bulunmuştur. Başlangıç FEV1 değerlerine göre ağır hastalığı olanların %7,1(n=41), orta dereceli hastalığı olanların %19,2(n=110) ve hafif hastalığı olanların %73,7(n=423) oranında olduğu saptanmıştır. Ağır hastalığı olan grupta ortalama tanı yaşı daha büyük (p=0,003), yaşa göre boy, yaşa göre ağırlık ve vücut kitle indeksi z skoru(p<0,001) daha düşük bulunmuştur. Aynı grupta kronik P. aeruginosa kolonizasyonu, mukoid P. aeruginosa kolonizasyonu(p<0,001); ABPA(p=0,001), diyabet, osteopeni ve osteoporoz (p<0,001) komplikasyonları ve proton pompa inhibitörü kullanımı(p=0,001) daha yüksek izlenmiştir. Tüm grupta ortalama yıllık FEV1% düşmesi %0,97(%95 GA: 0,02-1,92) bulunmuştur. Yıllık FEV1% düşmesi hastalık ciddiyeti, yaş grupları, balgam kültürü kolonizasyonu ve hastalığa bağlı komplikasyonlara göre değerlendirilmiştir. FEV1% düşmesinin özellikle 20 yaş üzeri grupta artış gösterdiği(p=0,38), yine ağır genotipi olan grupta(p=0,17), kız cinsiyette(p=0,50) bu düşmenin daha fazla olduğu görülmüştür, ancak istatistiksel anlamlı fark bulunmamıştır. Balgamda kronik P. aeruginosa kolonizasyonu olan grupta FEV1% düşmesi anlamlı oranda daha yüksek bulunmuştur(p=0,001). Kronik P. aeruginosa kolonizasyonunun FEV1'deki yıllık düşmeyi 1,79 kat(%95 GA: 1,26-2,54) arttırdığı gösterilmiş; genetik incelemenin, tanı yaşının, vücut ağırlığı, boy ve vücut kitle indeksi z skorunun, hastalığa bağlı komplikasyonların FEV1 düşmesinde anlamlı risk faktörü olmadığı görülmüştür.

TARTIŞMA VE SONUÇ: Kistik fibrozis Ulusal Hasta Kayıt Sistemi verilerine dayalı bu çalışmada ciddi hastalık olarak tanımlanan grupta tanı yaşının daha geç olduğu, hastaların büyüme ve beslenme parametrelerinde anlamlı oranda düşüklük olduğu görülmüştür. Hastalarda ağır hastalık için risk faktörlerine bakıldığında balgamda kronik P. aeruginosa kolonizasyonu, diabetes mellitus, ABPA, osteopeni, osteoporoz, proton pompa inhibitörü kullanımı gibi risk faktörlerinin anlamlı olduğu bu çalışma sonuçları ile vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kistik fibrozis, solunum fonksiyon testi, risk faktörü, hasta kayıt sistemi